

איילה גיאוגרפית
3 – 20 בדצמבר 2022

סיכום טיול פניני פטגוניה

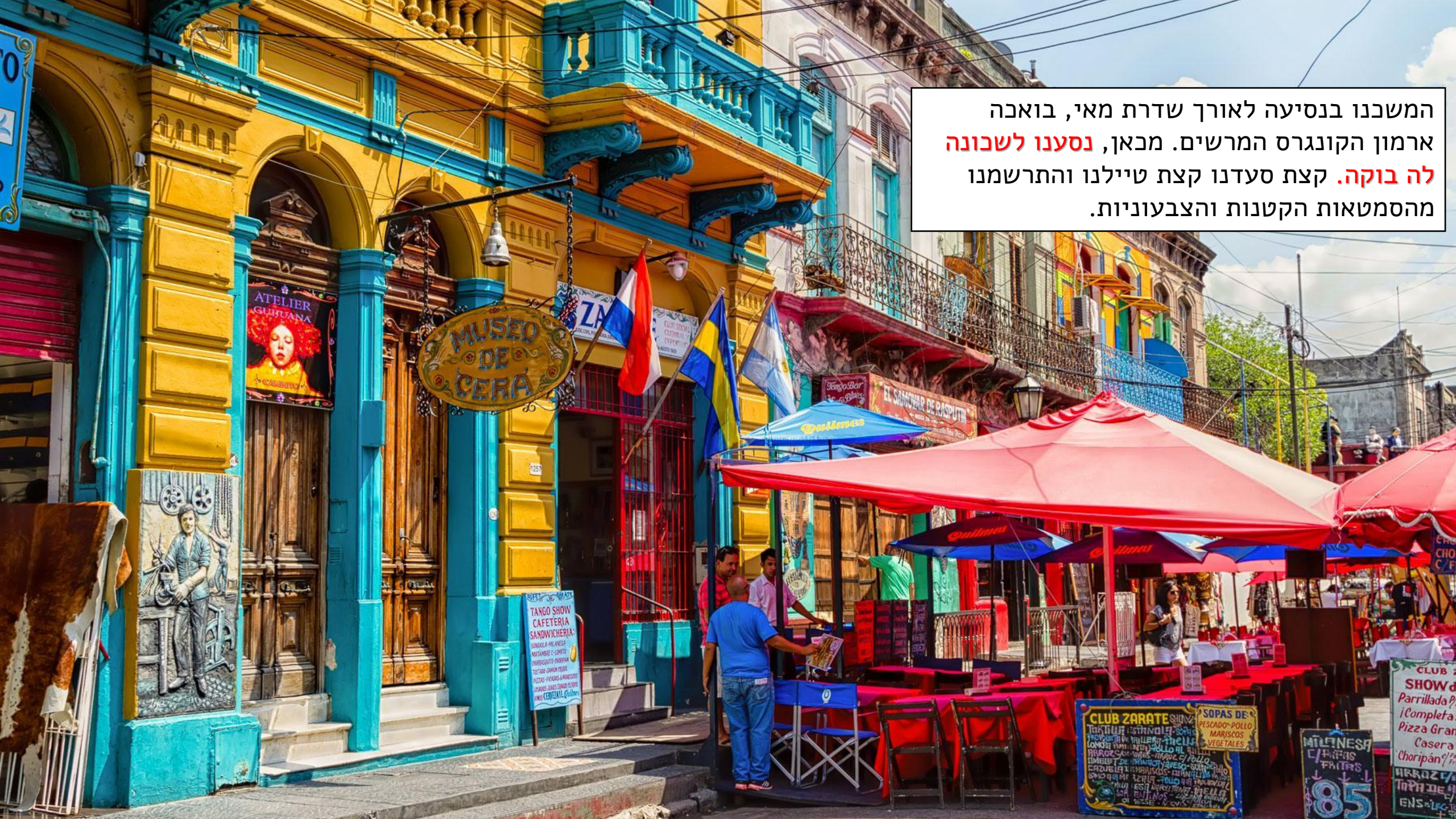

הבוקר לאחר הנחיתה יצאנו לסייר בעיר הגדולה. לאחר התאוששות קצרה במלון, **פסענו לאורק ברובע סן טלמו**, בעבר, רובע אצולה שתושביו נטשוהו בשל מגיפה. משהתחדש הישוב בו, הפך לרובע צעיר ותוסס בו נמכרים עתיקות, מיני מזונות ושאר חפצים מיוחדים. **הגענו לכיכר מאי**, בה תיארנו מעט את ההיסטוריה של ארגנטינה בכלל ובואנוס איירס, בפרט. זיהינו את **הבית הוורוד**, משכן הנשיא, **ביקרנו בקתדרלה** המרשימה וצפינו על בתי העיר המסוגננים שהושפעו מגלי ההגירה האירופאים.

יום 2

המשכנו בנסיעה לאורך שדרת מאי, בואנה
ארמון הקונגרס המרשים. מכאן, **נסענו לשכונה**
לה בוקה. קצת סעדנו קצת טיילנו והתרשמנו
מהסמטאות הקטנות והצבעוניות.

לאחר הפסקה קלה המשכנו לכוון **פוארטו מדרו**, רובע שעבר מתיחת פנים ניכרת והפך ממזח מצחין למקום עשיר במסעדות ובתי מלון, בבנייני מגורים וכן בגשר מיתרים נאה. בנסיעה לאורך שדרת 9 ביולי, המציינת את עצמאותה של ארגנטינה זיהינו את האובליסק הגדול במרכזו ועצרנו לשיטוט בכיכר לוואשה. כאן נמצא תיאטרו קולון המפואר, בית הכנסת הנאה וכן מונומנט מרגש לזכר נטבחי הפיגוע בבניין הקהילה היהודית ב 1994.

המשכנו **לרובע פלרמו העשיר** ועצרנו לביקור ליד האוניברסיטה, במונומנט הפרח הסולארי. מכאן בנסיעה דרך הבתים המפוארים של הרובע ודרך שדרות מהודרות, קינחנו בביקור בספרייה ייחודית הנמצאת בלב תיאטרון ישן, **גראנד ספלנדיד**.

בצהריים נחתנו **ברילוצ'ה**, בת 200,000 התושבים המבשרת בואנו לצפון מערב פטגוניה. כעיר, הוכרזה ב 1902 ע"י הנשיא חוליו ארגנטינו רוקה, ואולם בנקודת התיישבות ראשונה, **נוסדה ע"י דון קרלוס וידרהוף**, יליד צ'ילה וצאצא גרמני, אשר ביקש להקים כאן נקודת סחר. מכאן נהג לשווק סחורות דרך האגמים לפוארטו מונט בצ'ילה, לאוקיינוס הפסיפי ומשם לגרמניה. משם, ייבא סחורות נחוצות לכאן, באותה הדרך. ברילוצ'ה, עיר בעלת אופי גרמני אוסטרי, מהווה עיר תיירות ונופש, הן בקיץ והן בימי השלג החורפיים.

בעודנו משוחחים על ההיסטוריה של המקום **הגענו להר קמפנאריו (1045 מ')**. עלינו בכיסאות רכבלים לפסגתו ונדהמנו מול נוף יוצא מן הכלל של האגמים, הרי האנדים המושלגים והיערות הפטגוניים המשובצים במרחב. לאחר הפסקת צהריים, המשכנו לפונטו פנורמיקו לתצפית על אגם מורנו הפנימי, המצטרף אל אגם נהוואל וואפי הענק.

פטריות שאו שאו

מכאן, אל יער עבות בו זיהינו את עצי הקויבו ירוקי העד, עליהם מתפתחת הפטרייה שאו שאו (בשפת הילידים, מתוק מתוק). יצאנו להליכה אל עבה היער והתרשמנו מעצמתו. הגענו אל **עצי האראשנס אדומי הגזע** שאת צבעם מקבלים מהחומר האורגני טנין, הנמצא בשפע בגופם. המשכנו לתצפית. מדהימה אל מלון שאו שאו הוותיק והמרשים, ומשם אל בית מלאכה המעבד פרחי וזרעי וורד הבר למרקחת תה, לשמן ולקרמים עתירי ויטמינים.

ביומנו השני בברילוצ'ה, הרחקנו דרום מערבה אל מעמקי **הפארק הלאומי נאהוול הוואפי**. חלפנו על פני האגם הגדול גוטיירז, והזכרנו את קו פרשת המים, השנוי במחלוקת בין ארגנטינה לצ'ילה. משם, עם כניסתנו במעבה היער היכרנו את אגם מסקארדי אותו ליווינו במרבית היום. שוחחנו על יערות פטגוניים, על בעלי החיים באזור, על היסטוריה, גאולוגיה וגאומורפולוגיה. פה ושם עצרנו לתצפית / צילום או שיטוט רגלי, משתאים אל מול מרבדי התורמוסים. זכור לטובה נהר מאנסו שטיילנו לאורך גדתו.

נהר מאנסו

יום 4

המשכנו לתצפיות נוספות, **והגענו אל פאפה לינדה**, החווה המבודדת בה סעדנו צהריים. לאחר מכן יצאנו לטיול רגלי חביב, חוצה פלגים לעבר קיר הרי האנדים, **ושמחנו לפגוש במפל חביב**. מכאן המשכנו אל **הטרונדור** שניבט אלינו מכל פינה. ירדנו לתצפית על הקרחון השחור, הנמש אל האגם ממנו מתחיל הנהר מאנסו זרימתו.

הקרחון השחור

חציית האנדים. בבוקר סביר עלינו על ספינה והפלגנו ברחבי אגם נוהאל וואפי. חיש התקדרו השמיים אך בכל זאת...לאחר שהגענו לנמל בלס, עלינו על אוטובוס וחצינו יער בדרכנו אל נמל אלגרה. ספינה נוספת לקחה אותנו לאורך אגם פריאס עד לנקודת ביקורת הדרכונים. עזבנו את ארגנטינה ונכנסנו לצ'ילה דרך הפארק הלאומי פרז רוזאלס. לאחר נסיעה גשומה, הגענו לביקורת הדרכונים והמכס הצ'יליאני. לאחר הפסקת צהריים עלינו אל ספינה וחצינו את אגם כל הקדושים. עם הגעה לפטרוהה, נסענו **לפורט ואראס** למלון.

יום 5

עם שחר טסנו לפונטה ארנס, הדרומית בערי צ'ילה. לאחר סיור ראשוני בעיר בת 200,000 התושבים במהלכו ביקרנו ב כיכר המרכזית המהודרת **ובאנדרטת פרננדו מגלן**, התאוששנו בהפסקת צהריים ולאחריה יצאנו לסיור מודרך עם פרנצ'סקו.

יום 6

עלינו לתצפית על העיר, זיהינו את המיצר ואת המבנים העיקריים. כאן המשכנו למוזיאון הספינות. ביקרנו בספינת מגלן, מדמינים את המסע המטלטל שעבר ואת ההישג העולמי בהקפת כדור הארץ. הצצנו בספינה ביגל בה שט צ'ארלס דארווין וממנה יצא למחקריו אשר הניבו את יצירתו מוצא המינים, וביקרנו גם בספינות אחרות הקשורות בעברה של צ'ילה.

מכאן, ובנסיעה ארוכה הגענו **אל מבצר בולנס הישן**. סיירנו בין המבנים המשוחזרים בהם חיו ראשוני המתיישבים בדרום פטגוניה ולעת ערב סרנו למלון.

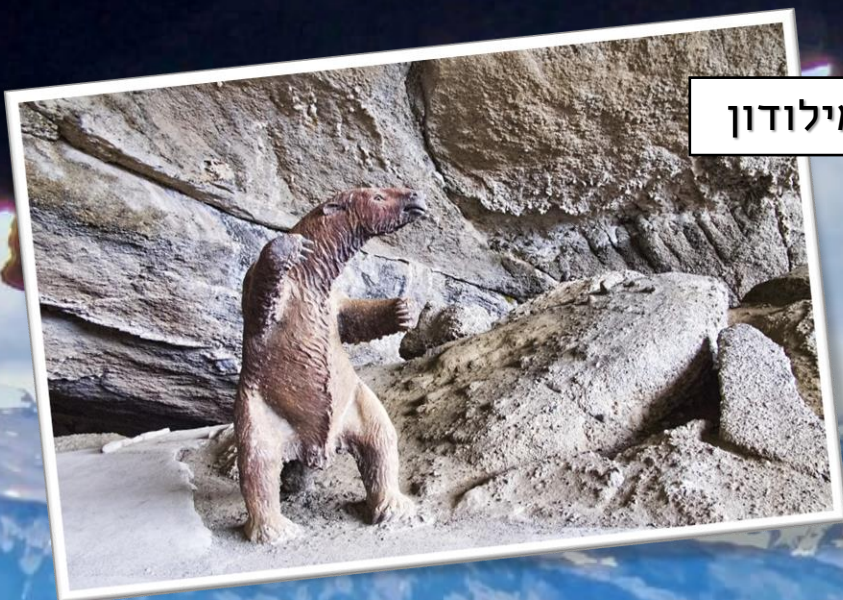
לאחר מספר שעות חופשיות שהעניקו לנו מנוחה והתאוששות מן הימים האחרונים, יצאנו בצהריים לנמל והפלגנו על גבי הקטמרן **לאי מגדלנה**. ברחבי המיצר זרועים מספר איים המהווים מושבות מחייה לבעלי חיים ולבעלי כנף. במגדלנה פגשנו את ריכוז הפינגווינים הגדול בעולם, **פינגווין מגלן**. העוף החביב הזה מקנן כאן מרבית ימות השנה תוך שהוא חופר גומות בקרקע. הנקבה מטילה שתי ביצים, והחסון בגוזלים ישרוד והוריו יטפחו אותו.

הפינגווין המגלני שימש בשר למלחיו הרעבים של מגלן, ואכן בשרו טעים. עובדה, תשאלו את אריות הים הטורפים אותו עוד ועוד, וגם הם רובצים בסביבה. את מזונו, בעיקר סרדינים ורכיכות שונות מלקט הפינגווין מן הים ומעלה אותו אל הקן בעוד בן/בת הזוג ממתין/ה לו בציפייה. בחורף, כאשר מתמעט המזון בדרום האוקיינוס, עולים הפינגווינים צפונה לחופים חמימים יותר. משקלו כ- 7 ק"ג ותוחלת חייו כ- 25 שנה. הלכנו במסלול מסומן, בעודנו צופים בהם ונותנים להם זכות מעבר ברמזור.

הכרנו גם עופות אחרים כמו **שחף קלף**, שמקנן כאן
בהמוניו וקריאות האזהרה שהשמיעו השחפים בכל פעם
שהתקרבנו, נשמעו היטב ברחבי האי. עוד פגשנו את
השחף הצ'יליאני החום הגדול, עוף שמוצא כאן את
מזונו וחומס ביצי שחפים, גוזלים ועוד. לעת ערב נסענו
צפונה **לפוארטו נטאלס**, חולפים על פני הישימון
הפטגוני ונופי טונדרה מופרעים באגמים ובפלגי מים.
פה ושם ניתן היה לזהות מיני בע"ח.

מילודון

יום 8

עם בוקר יצאנו את פוארטו נטאלס ועשינו דרכנו לכיוון צפון מזרח. משמאלנו פיורד לסקופ הגדול, מימיננו רכסים מרשימים, באופק נראה מסיב פיינה. התחלנו בביקור **במערת המילודון**, יצור קדם שחי כאן בעבר לצד יצורים מוזרים אחרים. מאוחר יותר יגיע לכאן האדם. המערה נוצרה בשילוב שני תהליכים. המסת הקרחונים יצרה את סלע המשקע היבשתי, קונגלומרט. נהר שנמס מן הקרחון חצב בקונגלומרט ויצר חלל עצום שהפך למערה.

המשכנו לכיוון טורס דל פיינה, העמודים הכחולים. **עצרנו לתצפית מדהימה על אגם טורו**, ולאחריה נכנסנו אל שטח הפארק. במרכז המבקרים ראינו את מבנה השמורה על שלל רכסיה, נהרותיה ואגמיה. המשכנו לארוחת צהריים בל"ת"מ, ולאחריה **צעדנו בלב יער פטגוני טיפוסי לתצפית על קרחון גריי הענק**. בדרכנו חזרה התעכבנו בעוד מספר תצפיות, ובעיקר על נהר סראנו שלגדתו ניצב המלון בו נלון שני לילות.

יום 9

את היום הזה הקדשנו לאתרים שונים ברחבי טורס דל פיינה. התחלנו בנסיעה לכיוון מזרח. עצרנו לתצפית יפה על אגם פהואה, מקום בו משהו מאיתנו כמעט ואיבד את הטלפון. המשכנו בנסיעה לאורך ריו פיינה, בין האגמים, ההרים הנישאים תמיד לנגד עינינו, והגענו אל מפלי פיינה המרשימים. מנגד נראו כבר 3 הטורס.

בדרכנו פגשנו **בגואנאקו** ידידותיים וגם במעוף מלא הדר של **קונדור האנדים המלכותי**, מלך העופות, הציפור הגדולה בעולם שדמותה נקשרת במיתוסים של תרבויות עבר בהרי האנדים. לאורך גדת האגם הכחול הילכנו. ראינו סוסים, אווזי בר אנדים ועוד, וצפינו אל שלושת המגדלים המפורסמים, שהעניקו לפארק הלאומי את שמו.

חזרנו חזרה ונסענו לאורך אגם סרמיינטו. בנקודה מסוימת **עלינו לתצפית מדהימה על אגם נורדנסקהולד**, הקרוי ע"ש מדען שבדי שהרבה לחקור באזור. מכאן, **אל המפל הגדול** המתנפץ אל אגם פהואה. לבד מהמפל זכינו בתצפית ייחודית את **קוארנוס דל פיינה**, הקרניים המלוות אותנו לאורך המסע. סיימנו את היום באמפנדה וכוסית וודקה - לחיזוק המודעות.

קוארנוס דל פיינה

יום 10

הבוקר עזבנו את גן העדן בטורס דל פיינה, ונסענו לעבר מעבר הגבול הצ'יליאני. לאחר ביקורת דרכונים בשני הצדדים, פגשנו את הצוות הארגנטינאי ונסענו ליעדנו הבא, **אל-כלפאטה**. בדרכנו שוחחנו על מרחבי פטגוניה, על הילידים שנרדפו ונכחדו, ואף היכרנו את המשקה האולטימטיבי הארגנטינאי ז'רבה מאטה. חלפנו על פני בעלי חיים מקומיים, ארנבות, גואנאקו וקונדור, **ועצרנו לתצפית על אגם ארגנטינו** הענק שלחופיו נמצאת העיר. מן האגם יוצא הנהר ריו סנטה קרוז, המתפתל לאורך 300 ק"מ בואכה האוקיינוס האטלנטי. על נהר זה הפליג פרנצ'סקו מורנו החוקר והגיאוגרף וגילה את האגם הגדול. עם הגיענו אל העיר, **עצרנו לביקור במרכז המבקרים ולאחריו, בילוי חביב בבר קרח**. לגמנו וצחקנו והתנדנדנו החוצה לטיול חופשי בעיר.

הבוקר יצאנו לשיט מרתק על **אגם ארגנטינו**, הגדול ביותר בארגנטינה. בדרכנו **למדנו מעט על כלפאטה**, המונה כבר 30,000 תושבים. המקום החל בנקודת מפגש ומסחר לחוואים שהתנחלו במרחב, ובמהרה הכפיל עצמו. עם הקמת שדה התעופה המקומי, הפכה העיירה למרכז תיירות שוקק חיים. הגענו אל **פונטה בנדרה**, המקום בו נעץ פ. מורנו את דגל ארגנטינה ב-1877. עלינו על הקטמארן והפלגנו לעבר הזרוע הצפונית של האגם.

יום 11

עצרנו ליד קרחוני ענק צפים וצפינו לעבר **קרחון אופסלה**, הגדול ביותר בקרחון. לאחר שצילמנו את הקרחון מכל זווית, המשכנו לעבר **קרחון ספגאציני**, הקרוי ע"ש חוקר איטלקי. זהו הגבוה בקרחוני האגם. בהמשך חנינו לשפת הקרחון ויצאנו **לשיטוט נעים ביער פטגוני** מרשים הצופה אל הסביבה ואל הקרחון. לעת אחה"צ, שבנו למלון. בדרכנו חלפנו בעיר רפאים ריקה. כולם צפו במשחק חצי הגמר בין ארגנטינה לקרואטיה.

הבוקר יצאנו אל אחת הפנינים הבוהקות של פטגוניה. **קרחון פריטו מורנו**. הקרחון, 30 קמ אורכו, חזיתו כ 5 ק"מ וגבהו כ 70 מ, נע מדי יום כ 2 מ', ומתנפץ אל תעלת טמפנוס המחברת בין אגם ארגנטינו לזרוע הדרומי. בדרכנו חלפנו בנוף פטגוני מדהים.

יום 12

אחה"צ המראנו לבואנוס איירס, והנה אנחנו
בארוחת ערב ובמופע טנגו מהסרטים.

עם בוקר עזבנו את בירת ארגנטינה והמראנו צפונה את מחוז מיסיונס, אל **האיגואסו**. נחתנו ב**פורטו איגואסו** הארגנטינאית, אספנו מדריך ויצאנו לטייל. **נהר איגואסו** המגיע ממזרח, נשפך אל נהר פאראנה הענק הזורם דרומה, לא לפני שהוא יוצר סדרת מפלים מרהיבה. כ- 270 מפלים בגבהים שונים עד שמונים מ', יוצרים את אחד משבעת פלאי עולם הטבע (2011). ספיקת המים היא עצומה וכל הפארק הלאומי מוקף ביערות גשם עבותים, עשירי במאות מיני צמחים ובעלי חיים.

יום 13

הנשר השחור

טיילנו לאורך השביל העליון, צפינו על המפלים ואף הבחנו בצד הברזילאי בו נטייל מחר. לאחר הפסקת צהריים חצינו את הגבול לברזיל, בה נשהה את ארבעת הלילות הבאים. את הראשונים נבלה בעיר **פוז דה איגואסו**, המונה 300,000 תושבים. העיר, שהוקמה כנקודת משמר צבאית, זכתה לבום התיישבותי אדיר במהלך שנות ה 60 של המאה הקודמת. בניית סכר איטאיפו הוסיפה לעיר עוד מהגרים, וכיום היא עיר תירותית, רבת גוונים ומוצאים אתניים, מרכז כלכלי במעבר לפראגואיי ומרכז אוניברסיטאי חשוב בברזיל.

היום הוקדש למכמני הנוף והאטרקציות של איגואסו. התחלנו בביקור **בפארק הציפורים** הנפלא וזכינו להכיר עשרות מינים של בעלי כנף צבעוניים וייחודיים. חלקם בני המקום וחלקם מוצאם במקומות אחרים בעולם, אך הובאו לכאן לשמירה וטיפוח. הפארק טובל ביער גשם מפותח האופייני למרחב הנהר.

יום 14

המשכנו **בצעדה לאורך הצד הברזילאי** של הנהר וזכינו לראות את המרפסת של המפלים, ואפילו את **מפל גרון השטן** שהשביל אליו נהרס בשיטפון.

המפל הברזילאי העצום סיים את ביקורנו במפלים, אך לא לפני שהמשכנו
בשייט מאתגר לאורך הנהר, לתצפית קרובה אל המפלים.

הבוקר השלמנו ביקור באזור איגואסו, בסיור שערכנו **בסכר איטאייפו**. לאורך 7 ק"מ, בגובה 200 מ' ראינו את אחת מיצירות הפאר של האדם. תוך שיתוף פעולה יצירתי בין ברזיל ופרגוואי, הוקם מפעל החשמל העצום הזה, המייצר 14,000 מגה וואט לשתי הארצות. המפעל נחנך לראשונה בשלהי שנות השבעים, תוך הקמת מאגר מים אדיר (1350 קמ"ר) **האוצר את מי נהר פארנה**. לאחר סיור רכוב ומאלף במתחם, **טסנו לריו דה ז'ניירו**, בה נבלה את הימים האחרונים לטיולנו.

יום 15

יום 16

בבוקר ערפילי ואף גשום עלינו על ג'יפים והתחלנו מסע מרתק ברחבי ריו דה ז'ניירו. ירדנו באזור סנטרו. **צעדנו לעבר מדרגות סלרון הצבעוניות**, אותן עיצב האמן הצ'יליאני, והמובילות לשכונה הצבעונית סנטה טרזה. המשכנו בנסיעה במעלה השכונה, נחשפים לגרפיטי מדהימים ולתצפיות על העיר שלמטה. קצת התאכזבנו לפגוש **בפסל הגואל** השרוי בעננים ובגשם. הפסל נחנך ב- 1931, אחרי שנים של בנייה ומתרומותיהם של תושבי העיר..

מכאן המשכנו לעבר **פבלה רוסנייה** הענקית והתרשמנו ממבנה השכונה, מעליבות הבתים והסמטאות, ומאחד מסמלי הפער החברתי העצום בברזיל. שכונות אלו הוקמו בהדרגה ע"י עבדים ששוחררו בסוף המאה ה-19, בהן מתגוררים כ-2 מיליון איש. עצרנו לתצפית ונהנינו ממשחק הגמר במונדיאל, וירדנו במורד סמטה צרה במיוחד. המשכנו מכאן אל **יער טיז'וקה הענק** הנטוע בליבה של העיר. היער ניטע מחדש לאחר שניסיונות גידול הקפה והתה במקום, עלו בתוהו. צעדנו במעבה יער גשם רטוב מאוד וסיימנו במפל האדיר.

יומנו האחרון בטיול. עם בוקר יצאנו לצפות על העיר מגובה 400 מ' מראש הר לחם הסוכר. צפינו על כל **מפרץ גואנבארה**, אשר כונה בזמנו הנהר של ינואר בפי גשפר דה למוש, שגילה אותו ב- 1.1.1502. ראינו למרחק את חוף **קופקבנה**, את שכונת **אורקה** הסמוכה, את **גשר ניטרוי**, את מרכז העיר ואפילו קורקובאדו נחשף לפנינו.

יום 17

מכאן המשכנו לביקור **בקתדרלה מטרופוליטנה**, הבנויה בסגנון מודרני והמכילה עד 20,000 מתפללים. המשכנו בנסיעה צפונה דרך מרכז העיר הסואן והרווי מבני עסקים. הגענו אל צפון העיר, חולפים על פני **הסמבודרומו**, בו צועדות תהלוכות הקרנבל. בדרכנו עברנו גם ברובע הקרוי אפריקה הקטנה, בו נאחזו ראשוני העבדים ששחררו ב- 1889, ושימרו את תרבותם ואמונתם.

ביקרנו **בחוויית הסמבה**, שמענו וראינו כיצד נערכים לקרנבל מדי שנה, התרשמנו מן ההשקעה האדירה בכל במה או תלבושת, ואף התחפשנו, רקדנו לצלילי הסמבה וקינחנו במשקה קאיפירינייה מקומי.

שלכם, עוזי טאובר
איילה גיאוגרפית

בחזרה לעיר עצרנו ליד נמל הקרוזים, ראינו את **מוזיאון המחר המודרני** ואת **הקיר המצויר הגדול בעולם**, שצויר ע"י הצייר קובר. עברנו בנסיעה דרך **המרכז ההיסטורי של העיר**, ראינו את בניין הפרלמנט, את ארמון משפחת המלוכה הפורטוגלית ומבני מידות נוספים. לסיום, קינחנו בארוחת צהריים נפלאה. לעת ערב הגענו לשדה להמראה ארצה.